

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ผลจากการพัฒนาของการติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการคมนาคมขนส่ง จึงเกิดปรากฏการณ์ที่หลอมรวมความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นในทุกมุมส่วนของโลก ให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและใกล้ชิดกันมากขึ้น (ทวิศักดิ์ ตั้งปฐมวงศ์, 2552: ออนไลน์) ส่งผลให้บริษัทข้ามชาติและองค์การระหว่างประเทศมีบทบาทมากขึ้น ทั้งในด้านการเมือง การค้าและเศรษฐกิจ เพราะปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องระดับโลกมากขึ้น ดังที่ เลสเตอร์ เชอโรว์ (Lester C.Thurow) กล่าวไว้ว่า “โลกกำลังมีเศรษฐกิจระดับโลกโดยที่ไม่มีรัฐบาลโลก” กระแสโลกาภิวัตน์ได้แพร่เข้ามาอย่างรวดเร็วในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนกระทั่งหน่วยงานของรัฐไม่สามารถวางกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจที่ขยายตัวตามกระแสโลกาภิวัตน์ได้ เช่น การปล่อยเสรีทางการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการไหลเวียนของเงินทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งการจัดการให้มีการค้าเสรีระหว่างประเทศ (จินตนา บุญบงการ, 2549: 2-3) การเจริญเติบโตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันทั่วทุกมุมโลกนี้ จึงทำให้ผู้นำอาเซียนมีความพยายามในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายใน พุทธศักราช 2558 เพื่อให้เกิดความมั่นคงและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หนึ่งในนั้นรวมประเทศไทยด้วย โดยจะเป็นประชาคมที่ประกอบด้วย 3 เสาหลักที่สอดคล้องกันคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม วัฒนธรรมอาเซียน เพื่อมีจุดประสงค์มุ่งให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และมุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ อำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ และมุ่งให้ประชาชนแต่ละประเทศอาเซียนอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคม (สมาคมอาเซียนประเทศไทย, 2554: ออนไลน์)

จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในทุกด้านที่กว้างขวางมากขึ้นดังกล่าว ส่งผลให้นักบริหารผู้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศต้องปรับตัวและมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสู่ระดับสากล และนักบริหารต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่มีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้น อันเกิดจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ระบบ

การเมืองและค่านิยมของประเทศต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย (จินตนา บุญบงการ: 151) จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับนักบริหารที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตและขับเคลื่อนประเทศให้ประสบความสำเร็จสู่ระดับสากล

การที่นักบริหารจะพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จสู่ระดับสากลได้นั้น นักบริหารควรจะมีใจถึงลักษณะอุปนิสัยที่เป็นเลิศทั้งในด้านการเข้าใจตนเอง การเข้าใจผู้อื่น และการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาองค์กร เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง (Seven Habits of Highly Effective People) ของ Stephen R. Covey ที่กล่าวไว้ว่า การจะพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงได้นั้นต้องเริ่มจากภายในสู่ภายนอก โดยต้องเริ่มต้นที่ตนเองก่อนด้วยสิ่งที่อยู่ในตัวตนของเราทั้งกรอบแนวคิด ลักษณะอุปนิสัยและแรงจูงใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ใจตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน

ส่วนที่ 2 ใจคนอื่น ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง

ส่วนที่ 3 การปรับปรุงพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (โควี, 2546)

นักบริหารที่จะพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงได้นั้นควรเรียนรู้ มีความเข้าใจและฝึกฝนตนเองทั้งในด้านวิชาการและด้านอุปนิสัย 7 ประการพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ตั้งแต่ในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมออกสู่การเป็นนักบริหารที่ดีและประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการงาน ครอบครัวและส่วนรวม

มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียง สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนนักศึกษาครั้งแรกในพุทธศักราช 2477 และปัจจุบันคณะบริหารธุรกิจเป็นคณะใหม่ที่ยกฐานะ จากภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตรคณะธุรกิจการเกษตร ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2518 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลา 30 ปี ได้ผลิตบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานพัฒนาท้องถิ่น และประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง และมุ่งพัฒนาคุณภาพในระดับสากล สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ระยะที่ 11 ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ “การผลิตบัณฑิตที่เป็นนักปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล” (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2554: ออนไลน์) ปัจจุบันได้เปิดการ

เรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ โดยเปิด 2 แผนการศึกษา คือ หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี และหลักสูตร 4 ปี

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการวัดระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้หลักการเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาตนเองเป็นผู้ประสบความสำเร็จและมีความสุขอย่างแท้จริงด้วยความเป็นเลิศในการเข้าใจตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตามหลักแนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของ Stephen R. Covey เพราะในอนาคตนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ คือกำลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาและประสบความสำเร็จสู่ระดับสากล สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่กล่าวไว้ว่า “เป็นสถาบันการศึกษาที่สร้างบัณฑิตให้เป็นนักบริหารธุรกิจมืออาชีพ ที่มีคุณภาพในระดับนานาชาติ” (สำนักงานคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2554: ออนไลน์) และเพื่อเป็นประโยชน์แก่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษาให้เกิดการพัฒนาอุปนิสัย 7 ประการอันนำไปสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงอีกทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจนำข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบระดับเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
3. เพื่อให้ นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง ผลจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนา (โควี, 2546)

บัญชีอ้อมใจ หมายถึง อุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ และความรู้สึกต่อตนเอง และผู้อื่น

ความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง อุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง แสดงถึงความสมดุลในชีวิต และการทำงาน

เจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง หมายถึง อุปนิสัย 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง อุปนิสัยที่ 7 กลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเองซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน และอุปนิสัยที่ 7 การกลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 การกลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ แผนการศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี และ หลักสูตร 4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

ชั้นปีที่หนึ่งหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี หรือเทียบเท่ากับชั้นปีที่ 3 ในหลักสูตร 4 ปี

ชั้นปีที่สองหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี หรือเทียบเท่ากับชั้นปีที่ 4 ในหลักสูตร 4 ปี

หลักสูตร 4 ปี หมายถึง หลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า